

סוף זמן קר"ש

עש"ק ויקרא

9:25

עש"ק צו 18:9

מאן דלא קרי קר"ש בעונתיה
בנדוי הוא כל ההוא יומא
(וזה"ק בלק קפ"ו)

י"ף ע"י: התאחדות אברכים דקה"ל ימב לב דסאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

שיעור השבוע

חבורת יסודי התורה

פרשת ויקרא

מוס' יומא נט. עד סא.

פרשת צו

מוס' יומא סא: עד סג.

בריש מסי יומא גנו רואים כמה שמירה
היה צריך הכהן שלא יבא ליד טומאה, אף
בחינוי מוקדם המוקדם ביותר, וטומאים
כמה שמירה צריכים בשעה שיצאום
מחוקים הטמאים, וזה א"א רק בחי חבורה
מרבית רבני שליט"א כתיב מסי טומא

ויקרא

שנה י"ב גליון כ"ג (תק"ד)

ד' ניסן תש"ע

מעייני השבוע

חילוק הדיבור שדיבר הקב"ה למשה ומה שדיבר לבלעם

בפסוק ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאוהל מועד (א, א). וברשי"י לכל דברות ולכל אמירות ולכל ציונים קדמה קריאה, לשון חבה שמלאכי השרת משתמשין בו, שנאמר (ישעיהו ו', ג) וקרא זה אל זה, אבל לנביאי אומות העולם נגלה עליהן בלשון רעאי וטומאה, שנאמר (במדבר כ"ג, ד) ויקרא אליכם אל בלעם.
והנה בויקרא רבה (א, י"ג) יש פלוגתא בענין זה, וז"ל מה בין נביאי ישראל לנביאי אומות העולם, (פליגי ר' חמא בר חנינא ור' ישישכר דכפר מנדי, ר' חמא בר חנינא אמר אין הקב"ה נגלה על אומות העולם אלא בחצי דיבור, כמה דתימא (במדבר כ"ג) ויקרא אליכם אל בלעם, אבל לנביאי ישראל דבדור שלם שנאמר ויקרא אל משה, ור' ישישכר מכפר מנדי אמר כך היא שברן, אין לשון ויקרא אלא לשון טומאה, כמה דתימא (דברים כ"ג) אשר לא יהיה טהור מקרה לילה, אבל לנביאי ישראל בלשון קדושה בלשון טהרה בלשון ברור בלשון שמלאכי השרת מקלסין בו להקב"ה כמה דתימא (ישעיהו ו') וקרא זה אל זה ואמר.

וכתב במורה"ח כתב על משיכ רש"י דקריאה הוא לשון חיבה, שזהו מויקרא רבה, אבל בתורת כהנים אמרו משה משה אברהם אברהם שמאל שמאל לשון חיבה ולשון זדון. ורש"י ז"ל פתח בלשון תורת כהנים, ואמר לכלכל דברות ולכל אמירות ולכל ציונים קדמה קריאה, שפירושו שקודם כל קריאה, קרא ה' את משה) קריאת משה משה שהוא לשון חיבה, וסיים בלשון ויקרא רבה ואמר קריאה לשון חיבה לשון שמלאכי השרת משתמשין בו (שפשוטו פליגי התורת כהנים עם המדרש רבה, דבתורת כהנים כתב דדוקא קריאת משה משה הוא לשון חיבה, ולא ויקרא, וביקרא רבה כתב דדוקא ויקרא הוא לשון חיבה, ולא קריאת משה משה, וממילא קשה על רש"י דפתח בתורת כהנים וסיים ויקרא רבה דפליגי אהר"ד).

ושמא י"ל דסיל לרש"י דמר אמר דהא ובר אמר חזק ולא פליגי, דבין לשון הקריאה ובין כפל השמות תרתייהו לשון חיבה הוה, ומישים הקריאה אצל לא ידעתי למה תבאנה אלי ויקרא רבה שהוא רחוקה מפשוטו של מקרא, כי למה תשתנה הקריאה הזאת משאר קריאות שבתורה, כמו לקרא לו לאמר, קראן לו ויאכל לחם (שאינם לשון חיבה), וכל שם שהבדילתה הזאת (תורת כהנים) פירשה הקריאה הזאת קריאת משה משה, שהוא (ויקרא רבה) כשאר הקריאות שבמקרא, ואם בעבור שמצא ויקרא אל בלעם (במדבר ק"ג, ד) ונבנאי ישראל ויקרא וממילא הוה ויקרא לשון חיבה ויקרא לשון טומאה, דלמא לא ככונה התורה בה רק להודיענו שניבאנו, לא היה אלא דרך מקרה ועראי מפני חבתן של ישראל, כמו שפ"י רש"י שם, אבל לא מפני שהקריאה הוא לשון חיבה, ובלעם לא היה חיבה.

ובצדה לדרך אחר שהביא דברי המורה"ח כתב, ולא שת (הרא"ם) אל לבו ליישב למה השמיע רש"י לשון זדון שהזכיר בתורת כהנים (ד"ל תורת כהנים (פ"א אות י"ב) מה שכתוב) משה משה אברהם אברהם יעקב יעקב שמאל שמאל לשון חיבה לשון זדון. וברשי"י שלו היה כתוב לכל דברות ולכל אמירות ולכל ציונים קדמה קריאה לשון חיבה לשון זדון. והיה קשה לבעל צדה לדרך בלשון רש"י טעמו של דבר שהוצרך לומר לשון זדון, דאין זה ענינו לכאן (כלל). ועוד למה פ"י בתורת כהנים ב' פירושים לשון חיבה ולשון זדון (פ"י דלמא דלשון חיבה ולשון זדון הם שני פירושים בטעם הזכירה ב' פגמים משה או אברהם וכו', פ"א א' הוא דהוה לשון חיבה, ופ"י השני הוא דהוה לשון זדון. ואמאי הוצרך התורת כהנים לשני הפירושים, דבפשוטו אין חילוק גדול בין ב' פירושים הלז).

והתפרש שביניהם הוא זה, כמו שכתב הרב הגדול ר"א ש"י, שכבר ידעת שפ"י לשון חיבה, לפי שהאובח את האדם ומחבב אותו, וימתק שמו בפ"י, עד שכאשר יקראו לא ישעב מהזכיר אותו, ולזה יקראו פעם אחר פעם מגדל אהבתו עמו והאבת שמו והתביע עליו. לשון זדון שכאשר ירצה האדם לזרוז למה שיקרא על מה שיצונו יקראנו פעם אחר פעם כמזדון וממחר אותו לעשות הפעולה, כי בכל פעם ופעם שיקראנו הוא זדון אחד וציווי אחד. והנה (אמר התורת כהנים) ב' דברים חיבה חזרו, לפי שקריאות לפעמים קרא אדם לחיבורת צלות אותו על שום דבר, ולפעמים יהיה להודיע שום דבר, לזה פ"י בו (התורת כהנים) ב' פירושים, שאם הוא (קריאה זו) להודיע שאין שם ציווי, יהיה כפל הקריאה מרוב אהבה וחובה, ואם יהיה מלשון זדון (וממילא ג"כ מתורץ אמאי מזכיר רש"י לשון זדון).

הבהמה הזאת או שחיבי להביא בהמה כזו בשביל חטאו, אז צריך להקטיר את הכל המובחה וגם הקרנים, אבל אם הקדיש אדם בהמה בלי קרנים ואח"כ המיר אותה בבהמה שיש לה קרנים, או אינו מחויב להקריב גם את הקרנים כי אין הטפל חמיר מן עיקר הקרבן שהקדיש מתחילה, וכמו כן באברהם, הלא מתחלה היה בנו הקרבן, ובכנו לא שייך קרנים, ולכן כשהקריב את האיל תחת בנו, פטור מלהקריב את הקרנים, דצריך להקריב רק מה ששייך בקרבנו העיקרי הוא יצחק.

קריאה ע"י מלאך

ויקרא אל משה ולא הזכיר מי הקורא. ונ"ל בדרך פשוט עפ"י מה שכתב הרמב"ם ז"ל בפ"ז מה' סו"ת"ח החילוק שבין משה רבינו לשאר לנביאים שכל הנביאים שמעו נביאותם ע"י מלאך לפיכך רואים מה שהם רואים במשל וחיידה, אבל משה רבינו לא ע"י מלאך רק מפני הקב"ה עצמו שנא' פה אל פה אדבר בו וכו', עיי"ש. אמנם איכא לחלק ולומר שמדרגה זו שזכה בה משה מכל הנביאים, ששמע נבואתו מפני הקב"ה בעצמו, היתה רק בגוף הדבור, אבל לא בקריאה שקדמה לדבור, והטעם לפי שאינה מעצם הדבור כי אם להראות חבה, כמי"ש רש"י ז"ל לכל דברות ולכל אמירות קדמה קריאה לשון חבה לשון שמלאכי השרת משתמשין בו, על כן באה ויקרא זה או אף למשה ע"י מלאך, ולכן כתיב ויקרא אל משה סתמא, להורות שבאה אליו הקריאה ע"י מלאך.

דברי יואל

האדם הוא הנשמה

אדם כי יקריב מכם קרבן לה'; איתא בתורת כהנים, אדם לרבות את הגרים, מכם להוציא את המומרים. וי"ל על פי מה דאיפסקא הלכתא בשולחן ערוך צריך לברך בכל יום שלא עשני גוי שלא עשני עבד שלא עשני אשה, הגיה", ואפילו גר יכול לברך כן, אבל לא יאמר שלא עשני גוי שהרי היה גוי מתחילה. אולם כתב המגן אברהם דלפי מה שכתבו המקובלים שהברכות הללו מברכין על יציאת נשמתו בלילה שלא נדבק בה נשמות עכורים או עבד, אם כן גם גר יכול לברך כן.

ובכן יתבאר לן מה שדרשו חו"ל בפסוק זה, והנה מבואר בזה"ק האד"ם לאו איהו אלא נשמתא. עיי"ש. וזה שדרשו אדם לרבות את הגרים, כי בשעה שנכנס הגר תחת כנפי השכינה הרי הוא זוכה לקבל נשמה קדושה מן השמים, ולכן שפיר ראויו באותה בתואר אדם הרומנו על נשמות ישראל, שהרי נשמתו באה ממעלה החיובות כנשמות של ישראל, אבל מכם להוציא את מומרים, כי אף שהמומר נולד גם הוא אם נשמה קדושה, מכל מקום על ידי החטאים נתחלפה נשמתו בלילה בנשמת גוי ועבד, ולכן נתמעט מפסוק זה, כי שוב אינו ראוי להקרא בתואר אדם המורה על קדושת נשמות ישראל.

ברך משה

רק מן הבהמה

אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם. לכאורה ראש הפסוק מיותר, והיה די לומר מן הבהמה וגו' תקריבו את קרבנכם. ונראה דהנה ידוע שהקב"ה שומר את תורתו, וכדי להדריכנו בדרכיו הוא מתחיל בכל מצוה לעשותה תחלה למען נלמדו ממעשיו ונעשה כן גם אנו. ולכאורה היכן מצוינו שהקב"ה הקריב את קרבנו, אולם מצוינו זאת בשני בני אהרן שיצאה אש מלפני השמית ואכלה אותם לרית ניחוח לד', וזה קרבנו כביכול. וזה שאמר הכתוב, אדם כי יקריב מכם, שאדם הנקרב מכם בתורת קרבן שיצאת אש ואוכלת אותו, "קרבן לד'", הרי זה קרבנו של הקב"ה אשר הוא מקריב, אבל אתם בני ישראל אל תחשבו חלילה שגם קרבנכם יהיה כזה, אלא מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם, לא מן האדם ח"ו אלא מן הבהמות יהיו קרבנכם.

תפארת יחזקאל

בעודנו חולין

זכר תמים יקריבנו אל פתח אהל מועד יקריב אותו לרצונו לפני ה'. קשה למה כפל לומר יקריבנו יקריב אותו, ועיין רש"י. ונראה דהנה כתב רש"י אל פתח אהל מועד שמשפל בהבאתו על העזרה. והנה איתא בגמרא דהלל הזקן היה מביא בהמה כשהיא חולין לחר הבית, ושם היה מקדישה וסומך עליה ושוחטה, ולא הקדישה מקודם בביתו כי היה ירא דלמא אתי לידו תקלה שאחר ימעול בה ע"י גיזה ועבודה. וזה שאמר הכתוב, זכר תמים יקריבנו אל פתח אהל מועד, שקודם יטפל בהבאתו עד העזרה בעודנו חולין, ואחר כך יקריב אותו לרצונו לפני ה', שיקדיש אותו לצורך הקרבה לריח ניחוח לד'. נמצא דיקריבנו הראשון משמעו לשון התקרבות והבאה, והשני לשון קרבן.

כתובת אור

עבירה גוררת עבירה

ואם נפש כי תחטא ועשתה אחת מכל מצות ה' וגו' ולא ידע ואשם ונשא עונו. קשה דהלא מיירי הכא באשם תלוי אשר בא על שוגג, ולמה אמר הכתוב ונשא עונו, והרי עון הוא מויד. ונראה לפי דברי המדרש תנחומא דעבירה גוררת עבירה, ואם אדם חטא בשוגג ולא שב עליו אז נפתח לו פתח שיחטא אפילו במויד, וזה שאמר הכתוב, ונפש כי תחטא וגו' ולא ידע, כי חטא בספק ובשוגג, ואשם, אם ישאר בחטאו ולא ישוב עליו, או ונשא עונו, יבא מזה לידו עון במויד, על כן צריך להביא אשם כדי שלא תגרוך עבירות ובשוגג חטא במויד.

תכלת מרדכי

רק באופן שנרב

הקטיר הכהן את הכל המובחה עולה וגו'. חו"ל דרשו מכאן שגם הקרנים והטלפים מקריבין על המזבח. והקשה האור החיים הקדוש, למה לא הקריב אברהם אבינו באיל שלו את הקרנים אלא הניחם לשפורת כאמרם ז"ל. ונראה דחז"ל הקריב הקרנים הוא דוקא באופן שנרב האדם את

לע"נ הר"ר צבי אלימלך ע"ה ב"ר בנציון משה נ"י נפטר ו' ניסן - הונצח ע"י חתנו מו"ה אברהם אלי' רוטנער נ"י

הרה"ק רבי וועלוועלע מזבאריז זי"ע, נולד לאביו **המגיד מזאטשוב זי"ע** בן שלישי, והמגיד הי' לו חמשה בנים ואמרו צדיקים כי חמשה בנים המה נגד חמשה חומשי חומשי תורה והוא הי' בן שלישי נגד ספר ויקרא, הצטיין במדת התמימות, ובפרט בשלימות המדות הי' ניכר גודל עבודתו באהבת הבריות, ושלא לראות רע וגנות בשום ישראל זאת היתה לפלא, והי' קורא לכל אדם צדיק אפילו לבעל געלה ואדם פשוט

הרבי התמים

הרה"ק הי' נקרא בפי בני העיירות והכפרים "הרבי התמים" מפני מעשה שהיה פעם בעיירה הסמוכה לטארנאפאל, בערב שבת בבוקר ועמד בשוק שעה ארוכה עד שניגש אליו שכן אחד והזמינו לביתו, ושמו למרגלותיו ארגז מעץ קטנה כדי שיניח עליו הצדיק את רגליו הקדושות ולישב במנוחה, אולם מיד כשנגע קצה אצבעות רגלו בארגז, נבהל והוריד רגלו כמי שקיבל כויה, וכשפתחו את הארגז מצאו שם ספר קב וישר, והוציאו את הספר וכשהניחו זאת שנית לרבינו הניח עליו את רגלו רגוע, ותיכף נתודע הסיפור הנ"ל להעולם בעיר הזאת ובאו הרבה אנשים לקבל את פניו, וכשראה רבינו שבאים אליו בעיר הזאת יותר מבכל עיר, שאל את בעל האכסניא על זה, וענה שהרבי הראה כאן רוח הקודש כשלא רצה להניח רגליו על ארגז והיה שם ספר קדוש וכו'.

וענה על זה רבינו הק' בתמימות, שמעתי **מהרה"ק רבי ר' זושא**, על הכתוב וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת לשחוט את בנו, וקשה דהיה מספיק לכתוב ויקח אברהם את המאכלת וכו', ומה צריך להוסיף המליץ וישלח אברהם את ידו, והתירוץ הוא, שכשצוה השי"ת את אברהם על מצות מילה, הוסיף לו הקב"ה את ה', ומבאר שם רש"י כי אברהם גימ' רמ"ח כמנין איבריו של אדם, והיינו שמקדושה של מצות מילה יזכה אברהם שכל רמ"ח אבריו יעשו רק רצון השי"ת ולכן בעת העקידה אמר לו השי"ת רק והעלהו לעולה, ולא לשוחטו וממילא אברהם לא רצה ליגע בסכין כי זה לא צוה השי"ת, אולם היות דלפי הבנתו הבין כי כוונת הקב"ה הוא דוקא לשוחטו, הכריח את ידו ליקח את המאכלת, ע"כ, ולכן צריכים אתם להבין דזה אינו רוח הקודש, רק הוא פשוט דרגלי מעצמן לא רצו להיות מונח על ארגז שיש בו ספר קדוש.

והעולם שם ששמעו זאת חיכו באמרם, דקוראים לרבינו הק' הרבי התם, והוא באמת תם, דבדבריו הגדיל את המופת דעכשיו נודע שגם ברגליו של רבינו יש רוח הקודש.

אחד בא אל הרה"ק מזבאריז להתברך בזרעא חיא וקימא, וביקש ממנו הרה"ק סך שלשה רובל לפדיון, ואמר לו שבמשך השנה יקפיד שבכל סעודה שיאכל יהיה לו אורח על שולחנו, ויבקשו שיברכהו בורע של קיימא, הלה קיים ככל אשר ציווה ולשנה הבאה הלה בשמחה לבשר להרה"ק שנולד לו בן זכר. כששמע זאת הרה"ק הוציא מהארון השלושה ר"כ שנתן לו אז לפדיון והראה שעדיין לא נתשמש בהם, ואמר לו שכשבא אליו בשנה העברה לבקש ברכתו הרגיש בנפשו שאינו יכול לעזור לו, לכן יעצו שיקח בכל יום אורח

הילולא דצדיקיא

הרה"ק ר' וועלוועלע מזבאריז זי"ע

נפטר ג' ניסן

על שלחנו ושיברכהו בזש"ק, ומסתמא בתוך השנה יזדמן איזה אורח הגון וצדיק אשר ברכתו תעשה רושם ותתקבל תפלתו, ולכן לא השתמשתי בהמעות כל זמן שלא אשמע שכבר נושעת, כי אם לא תועיל עצתי הרי היה זה גזול ביד, ועכשיו שנושעת ועצתי עשתה פרי אוכל להשתמש בממון זה.

אהבת ישראל

פעם אחד בא לפניו אדם א' מחשוביו שהיה מקורב מאוד אצלו והיה קובל לפניו על שותפו שיש לו טענה ומוענה גדולה עמו, וחשב האדם ההוא בדעתו שיעגר על השותף ההוא להטות דעתו אחריו כי היה יודע בנפשו כי הוא חשוב גדול אצלו אז ענהו הרב הקדוש, מה זה תחשוב כי אנכי אהבתיך יותר מתבירך חלילה אהבת ישראל שוה אצלי כל אחד ואחד בשוה ולמה אקצוף עליו יותר מעליך ח"ו.

ביאר פעם רבינו למה הוא מכנה כל יהודי בשם צדיק, דזיל קרי בי רב (ישע"י ס') ועמד כולם צדיקים, וכי תימא הרי לפי ראות העין אין הדבר כן, הנה אם ילמוד אדם דבריו הקדושים של רש"י ויתקשה בדבריו, וכי יפער פיו לומר שרש"י לא הבין כוונת הסוגיא, הלא בודאי יתלה החסרון בקוצר השגתו, וכן אם יזדמן לו חסרון הבנה באיזה ענין שבש"ס, לא יאמר שמסדרי השי"ס לא הבינו כוונת הדברים לעמקן, וכ"ש אם נעלם ממנו פירוש הנכון מא' מפסוקי תנ"ך, לא יהין ח"ו לומר שהפסוק תמוה ואין שום ביאור, ואם כן מקרא מלא דיבר הכתוב ועמד כולם "צדיקים" מפורש בקרא שכל אחד מישראל הוא צדיק, **וכי יכולים לחלוק על זה גם אם אין מבינים עומק הדבר**.

דרכו של הרה"ק מוהר"ר זאב מזבארוז זצלה"ה היה לומר לכל יהודי ויהודי כשדיבר אתו, "צדיקי", ואפילו לפחות שבפחותים כינה בשם צדיק, ופי"א כשגילה שערות ראשו, ודיבר עם הספר, כינה אותו כמ"פ בשם "צדיק" וחרה אפו של הספר, נענה אליו האם הרב מחזיק אותי לצדיק, או לשם צחוק וקלס אומר לי שאני צדיק, ואם צדיק אני באמת, הבה ונשתדך עם הרבי, לי יש בן, ולהרבי יש לו בת, ואדע שלא לשם צחוק הרבי מכנה אותי בשם צדיק, אז ענה לו הרה"ק ר' זאב מזבאריז זצלה"ה בתמימות, איני מתכוון ח"ו לעשות קלס ממך, ובאמת צדיק אתה, ורק בענין שאמרת שנשתדך, הנה מדברים לי עם בן הרה"ק מבארדיטשוב, והוא צדיק יותר גדול ממך, **ולכן בודאי אחפץ יותר להשתדך עם הרה"ק מבארדיטשוב**.

גנבים חתרו פעם לביתו של רבי זאב וואלף מזבארוז, הבחין בהם הרבי מחדרו ולא הפריע

בעדם, כשגמרו מלאכתם, סחבו גם כד, ממנו השקו קודם לכן חולה מסוכן, רץ אחריהם רבי זאב ואמר: אנשים טובים, אין עיני צרה בכם, כל מה שלקחתם, מתנה גמורה ממני, אבל בכד הזה, במטותא מכם, התנהגו בוהירות: חולה מסוכן שתה ממנו, ויש לחשוש שנגוע הוא במחלה.

מדותיו התרומיות

פעם אחת בפסח ישבו לפניו אנשי שלומיו והשלחן היה משומר וכל המאכלים היו משומר מאוד לפניו שהרב הקדוש לא היה אוכל כ"א מצה שמורה והיה מחמיר בכל החומרות אז שלח אחד מאנשי שלומיו ידו ליקח לאכול מצה פשוטה אז חרה אפם של כל היושבים על זה האדם ובחשאי גערו בו עד שנתבייש מאוד ויהי כי הרגיש בזה הרב הקדוש עמד על רגליו ואמר מה תחשבו כי המון בני ישראל יאכלו חמץ בפסח אם לא יחמירו על נפשם לאכול מצה שמורה ח"ו אין זאת כי בוודאי המצות כשרים מאוד ולמה תביישו בחנם את האדם הזה ויצו הרב הקדוש להביא לפניו מצה פשוטה ויאכל אותה לעיני כל אנשי שלומיו.

פעם אחת במסבה אחת בסעודה ג' של שבת ישבו לפניו אנשי שלומיו, והיה דרכם לישב לפניו בדרך ארץ במורא ופחד בדממה והשקט לבל יבלבלו אותו בעת כי העמיק במחשבותיו הקדושים ואז בא איש אחד וישב אל השלחן בין המסובים, ויהי כאשר נחשך היום אז לקח האיש הזה צנן אחד וחיתך אותו לחתיכות ואכל אותו והשמיע קול רעש בעת חתכו, ובעת אכלו אז גערו בו החסידים בחשאי עד שנתבייש מאוד, ואמרו לו רעבתן למה לא תחריש לבל תבלבל את רבינו הקדוש אז הרגיש הרב בדבר כי חלש דעתיה דהאי גברא, אז אמר רבינו הק' חשקה נפשי לאכול צנן הביאו נא אלי ואכולה אז נתן האיש הזה הצנן שלו והחיה רוח האיש ההוא.

פעם נכנס אצלו עני וביקש צדקה פשפש הצדיק בכל הבית ולא מצא אפילו פרוטה אחת, ומשלא מצא מעות נתן לעני את הטבעת של אשתו, לאחר מכן כשחזרה הרבנית הביתה והבחינה בנעשה, נכנסה לבעלה ואמרה לו, היודע הנך כי בטבעת שנתת לעני משובצת אבן יקרה מאוד, כששמע זאת הצדיק אמר, אם כן מוכרח אני לרוץ אחר העני ולהודיעו שוויה האמיתי של התכשיט, לבש הרה"ק את מעילו ויצא לשוק לתור אחר העני, אולם הלה הבחין בו מרחוק וחשש שמא יתבע ממנו חזרה את הטבעת, נשא את רגליו וברח, הבחין בו הצדיק ורץ אחריו כשהוא צועק, ר' יהודי הזהר בטבעת אל תמכרנה בפרוטות יש בה פנינה יקרה.

הרה"ק שהצטיין בענותותו ותמימותו המובהק כאשר ביקר פי"א אצלו אחיו **רבי יצחק מראדוויל** שהיה עשיר גדול והבחין בכוס הקידוש שלו העשויה עץ ולקחה בידו לעיין בכלי זה שהפליא בפשטותו, אמר לו ר' זאב, אחי היקר למען לא תעבור על הלאו לא תחמוד הנני נותן לך כוס זו במתנה.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

צירוף שם הוי"ה של חודש ניסן יוצא מן הפסוק (תהלים צו יא) 'ישמחו השמים ותגל ה' ארץ' (משנת חסידים פ"א ס"א). יש להבין הרמוז בזה.

וי"ה בהקדם דברי א"ז זללה"ה בייטב לב (פ' תרומה) כי המן הרשע בהיותו חכם להרע ידע באמת כי לא יספיק עצתו לשלוט על עם ה', להיות ממקום גבוה נאצלים והם למעלה מהטבע, אמנם כל כוונתו היתה להרוג ולאבד גופות יקרות, לאשר כי דימה בנפשו שאין הפרש בין גופן ובין יתר החיים המדברים, ושניהם קרוצים מחומר עפר מן האדמה ואין בהם איכות קדושה ושפע האלהית, אמנם באמת שנה ברואה גם בזה וכרחוק מזה ממערב רחוקים גופי עם בני ישראל מגופי אומות העולם, כי עליהם נאמר (הושע ב א) זנתה אמם הובישה הורתם, ונאחזים בסכך חלאת וזהמת נחש הקדמוני וטומאתה בשוליה, לא באלה חלק יעקב המופרשים ומובדלים מכל סוג טומאה וזוהמא, אשר לתקן זאת באה מצות מילה והפרישה וטומאת נדה ויתר האזהרות וסיגים, עכד"ק.

ויש להרחיב הדברים, דהנה ממצות מעשיות נמשך קדושה על איברי הגוף, כגון בנטילת לולב בסוכות ובהנחת תפילין של יד, נמשך קדושה על היר, ובתפילין של ראש, נמשך קדושה על הראש, בשמייעת קול השופר, נמשך קדושה על האוזן, ובשביבת שבת קודש, נמשך קדושה על הגוף ששבות לשם שמים, אמנם יתר על כך הוא אכילת מצוה כגון מצה בליל הפסח ואכילת הקרבנות, אשר האדם מכניס בתוך גופו בפנימית אבריו עצם המצוה, ויפה מעלת אכילת מצוה יותר ממצות מעשיות, כי במצות מעשיות השראת המצוה הוא מעל גופו, כגון בהנחת תפילין משרה קדושה מבחוץ לאבריו על זרועו ועל ראשו, מה שאין כן באכילת מצוה הוא מכניס עצם המצוה בפנימית הגוף, ונעשה גופו קדוש בקדושת הגוף, שהיא בעצם נעשית גוף המצוה ומתקדשת בקדושתה. ולזה אמרו חכמים (בבא קמא א): החובל בעצמו אף על פי שאינו רשאי פטור, ולכאורה הוא לפלא למה אינו רשאי להיות חובל בעצמו, אמנם לפי האמור יובן, כי מאחר שגופו איש הישראלי קדוש בקדושת הגוף, הרי זה חפץ של הקדש, ואסור להזיק נכסי הקדש, לכן אסור לחבול בעצמו.

ואף גם זאת יש מעלה לאכילת מצוה יותר ממצות מעשיות, כי במצות מעשיות אחר עשיית המצוה שסילק ידו הימנה ופסק לעשותה, חלץ תפיליו או הניח הלולב מידו ונפסק קול השופר, אין לו כלל עוד שייכות עם המצוה, כי אם אור הקדושה המאיר עליו עוד איזה שעה כפי עבודתו, לא כן אכילת מצוה, אשר המצוה נעשה עצם מעצמו וחלק מגופו, אם כן גם לאחר שכבר סיים פעולת המצוה וזמן האכילה, לא סר ממנו גוף המצוה ונשאר בפנימית גופו ומלווהו בכל עת ובכל זמן, וכמ"ש (פסחים ק"ט): אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן, שצריך להשאר טעם פסח ומצה בפיו, והרישומא דקדושה מאכילת מצוה נשאר לזמן ארוך, כיון שנעשה חלק מגופו בעצם.

ומספרים על ק"ז מן הדברי חיים ז"ע אשר בשנתו האחרונה עלי אדמות בחיים חיותו (שנת תל"ו לפ"ק), לפני חג הפסח היה נראה כאילו תש כחו ולא יוכל לערוך את הסדר בליל התקדש החג, למעשה חלף כחו בכניסת היום וקיים מצות הלילה כדת של תורה, ויהי ככלות עבודתו בקודש בדה דעתיה למאד הניח ידיו הקדושים על לבו וכה אמר, שישו מעי שישו, כמה מצות יש בכפם, מצות מצה, מרור, אפיקומן, ד' כוסות, יש מהן דאורייתא, ויש מהן מדברי קבלה, ויש מהן דרבנן, עכד"ק. ודאי וברדאי ראוים הדברים למי שאומרים מן הדברי חיים ז"ל אשר זכה לקיים כל מצות חתקונם כפי הראוי למדרגתו בקודש וערכו הרם, אמנם גם כל אדם מקיים מצות החג ואכילת מצוה כפי ערכו, ויכול לומר איזה בחינה נעין זה.

וי"ה בזה מה דאיתא במדרש (פסיקתא רבתי פ"ו) אכילת קרבן פסח עמדה להם בימי המן, דכתיב (שמות יב ח) ואכלו את הבשר בלילה הזה, וכתיב (אסתר ו א) בלילה ההוא נרדה שנת המלך. ביאור הדבר כי עיקר כוונת המן הרשע היתה להרוג

דברות קודש

מכ"כ מרן אדמו"ר שליט"א

ראש חודש ניסן שנת תשס"ט לפ"ק

באסיפה לח"ק אחר קידוש הוספה לביה"ח ע"ה ניסן נתפרסם ע"י ועד להוצאת ספרי כ"ק מן אדמו"ר שליט"א

ולאבד גופי בני ישראל, מחמת טענה בדמיונו לומר שאין בהם שום איכות קדושה, אמנם זכות אכילת קרבן פסח עמדה להם בימי המן, כי מאכילת מצוה של פסח ומצה, נמשך קדושה על גופי בני ישראל להיות בהם שפע קודש ואור אלקי, ולא היה המן הרשע יכול לשלוט בהם כלל, כי אין דמיון וערך מקדושת גוף הישראלי לגוף של גוי.

ונקדים עוד דברי רבינו הרמ"א ז"ל (בהספדו על אשתו בת הגאון מה"ר שבנא ז"ל אב"ד דק"ק ובלבין ז"ח) לפרש הפסוק (מלכים ב ט ד) פקדו נא את הארורה הזאת וקברוה כי בת מלך היא, על פי דאיתא שלאחר חטא אדם הראשון אמר הקב"ה (בראשית ג יד) ארורה האדמה בעבורך, אמנם הארץ לא חטאה, לכן לא היה דעתה נתן לה הקב"ה שבני מלכים ונבות מלכים יקברו בה, וכמו שאמר (שם פסוק ט) עד שובך אל האדמה כי ממנה לקחת כי עפר אתה ואל עפר תשוב. וז"ש פקדו נא את הארורה, פי' האדמה הארורה מה, יפקדו אותה כמה שיקברו בה את הבת מלך, וז"ש וקברוה כי בת מלך היא, מאן מלכי רבנן, עכ"ד.

ומובן למשכיל כי ענין הפיוס להאדמה כמה שקורבים בה בני מלכים, הוא מחמת קדושת הגוף של בני ישראל, כי הגוף הוא חפץ של מצוה ושליח מצוה, כי הנשמה אינו יכול לקיים שום מצוה מעשיות רק הגוף הוא שליחו של הנשמה לעשות כל פעולות הקדושות, והגוף מתקדשת באכילת מצוה שעל ידה נעשה הגוף עצם המצוה, ובכך אחרי איכות ימיו שנותניו של הגוף עלי חלו הוא שבע על פועו, אז מקבלת האדמה קדושת המצוה הנשאב בתוך הגוף, וגם האדמה מתקדשת בקדושת המצוה, וזהו הפיוס על קללתה שנתקללה בשעת אכילת איסור מעץ הדעת, כמה שהיא מתקדשת בקדושת אכילת מצוה על ידי שנקברים בה בני מלכים.

ובמס' ראש השנה (דף י"ג) פליגי, רבי אליעזר אומר בתשרי נברא העולם, ורבי יהושע אומר בניסן נברא העולם, וכתבו בתוס' (דף כז. ד"ה כמאן) ומה שיש רבי אליעזר הקליר בגשם דשמיני עצרת כרבי אליעזר דאמר בתשרי נברא העולם, ובשל פסח יסד כרבי יהושע, אומר רבינו תם דאלו ואלו דברי אלהים חיים, ואיכא למימר דבתשרי עלה במחשבה לברואת, ולא נברא עד ניסן, ע"ש. ובהו ביאר האר"י הקדוש זללה"ה (פתיח' שער השופר פ"ה) מה שאומרים בראש השנה (בתפלת מוסף) היום הרת עולם, כי בתשרי היה העיבור, ובניסן היתה הלידה, ולזה אמר היום הרת עולם לשון הרינון, ולא אמר נברא העולם, כי בתשרי היה הרינון, וידוע כי כל יציאת מצרים הוצרכו בלשון לידה כמו שאמר (יחזקאל טו ו) ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמייך, עכ"ד.

אמנם פלוגתת רבי אליעזר ורבי יהושע הוא בבריאת האדם, אבל העולם נברא כבי"ה באלול או באדר כמבואר במדרש (ויק"פ פ"ט ס"א), נמצא שבראש חודש ניסן או נברא אדם הראשון וקלקל בחטא עין הדעת, ואז נאמר ארורה האדמה בעבורך, ונתפייסה האדמה במאמר כי עפר אתה ואל עפר תשוב.

ובזה יתבאר צירוף השם של חודש ניסן, שיוצא מהפסוק ישמחו השמים ותגל הארץ, כי בפטירת הצדיק יש שמחה בשמי מעל, כמו שאמרו (מועד קטן כה:) רוכב ערבות שש ושמה בבא אליו נפש נצדיק, וגם יש פיוס אל האדמה על שנטמן בתוכה גוף קדוש של איש הישראלי שנבלל בה אכילת מצוה, וזהו ישמחו השמים על נשמת הצדיק העולה

למעלה בעת פטירתו מן העולם, ותגל הארץ על העליה שיש לה, שהארץ היא חומר ביותר, והיא מתעלית ונעשית חפץ של מצוה, כמה שנטמן בתוכה גופות קדושות וטהרות של בני ישראל, ומתקדשת בקדושת הצדיקים ובקדושת אכילת מצוה. ולזה ק"ל בשו"ע (י"ד סי' ס"ח ס"א) בית הקברות אין נהגיין בהן קלות ראש, ואין משתמשין בה להנאתו, ע"ש. והטעם כי אדמת בית החיים יש בה איזה דין קדושה, כמו שעשו עתה קידו"ש בית החיים, להמשיך קדושת המקום, כי כמו שיש קדושה לבית הכנסת ובית המדרש, מחמת שבתוכם עובדים את השי"ת בתפלה ותלמוד תורה, כן יש לאדמה זו קדושה מחמת שמקיימים בה מצות קבורה מ"ש (מתהרין מ"ה)

כי קבר תקברנו (דברים כא כג) כי קבור תקברנו, מאכן רמז לקבורה מן התורה. ואף גם זאת שנגנו בה מצוות קדושות של אכילת מצוה שנתעכלו בגופי בני ישראל, ואכן גם המתעסקים בחסד של אמת נקראים בשם חברה 'קדישא', כי הם עוסקים בדברים שבקדושה עם גופות קדושות.

והנה נתאספו פה חברה קדישא דקהלתינו הק' העומדים על הפקודים להתנהג על פי השו"ע ודיני התורה במצות קבורה המת, ומלפנים זאת בישראל היו אנשי החברה קדישא עוסקים גם בביקור חולים לינת הצדק וכדו', אמנם כהיום יש חברה לכל ענין בפני עצמו, ולא נשאר לחברה קדישא רק ענין חסד של אמת, וכהיום אכשר רד"ב ה"ה שאנשי החברה קדישא הם יראים ושלמים מרקדקים בקלה בכחמורה, ואין מזוזין אלא למזוזין, אנשי אמנה שפונים ממלאכתם לעסוק בחסד של אמת שלא לשם תשלום גמול, ולא נצרכה אלא להעדרה, להזהר ביותר בכבוד גופי הישראלי שקיים כמה וכמה מצות בגופו בכל יום במשך ימי חייו, באכילת כשרות וכדו', כי כל הבאים כאן לקבורה הנם אנשים יראי ה', דהרי מי שאינו בכלל זה ח"ו, הן הוא אינו רוצה להיות חבר בקהילתנו הק' והן שלא יקבלו אותו בתור חבר, אם כן נמצא שכולם הבאים כאן לקבורה התנהגו על פי תורה, וגופם הוא חפץ של מצוה, ולזה צריכים להזהר ביותר בכבוד המת בדרך ארץ כפי המצווה עלינו בשו"ע כראוי וכנכון להעוסקים במצוה קדושה כזו.

ומן הנכון להזכיר דברי החתם סופר בתשובותיו (הל' שיש סי' נט) כל ימי הייתי מצטער על המקרא הזה (במדבר לב כב) והייתם נקיים מה' ומישראל, ושתי חובות אלו נקיות מהשי"ת ונקיות מישראל עמו, הם שני רוכבים צמדים על גבינו, ויותר אפשרי לצאת ידי שמים, יותר הרבה מלצאת ידי הבריות, ע"ש. ומה מאד צריכים להזהר בזה בומן שנושאים ונותנים בדברים עם בני אדם בשעת עצרים, אשר צערם מתורת על פי התורה כדן אבל בימי אבלו, אך מחמת צערם הם מפונקים ביותר.

"פארווייטאגטע מענטשען זענען מער הייזיקעל, און מען דארף יענעם אויסהערן און רעדן צו אים, מסביר זיין פארשידענע ענינים וואס פעלט זיך דעמאלט אריס, מען קען זיין הונדערט מאל גערעכט, אזוי ווי דער חתם סופר זאגט והייתם נקיים מה' ומישראל, און דאס רעדט זיך ווען איינער איז גערעכט, והייתם נקיים מה', אבער מישראל זאל מען זייער אכטונג געבן, מען דארף האבן א ים מיט סבלנות, אויף וואס יענער האט טענות, יענער האט מענות, צו ער איז א גערעכט צו ער איז נישט גערעכט, רוב מאל איז ער נישט גערעכט, עם כל זה - ווען ער איז גערעכט איז ער דאך טאקע גערעכט - נאר אפילו ווען ער איז נישט גערעכט איז ער אויך גערעכט, ווייל אין דעם מצב וואס ער איז, אל תרין חבירך, ממילא דארף מען האבן געוואלדיגע סבלנות ווען מען רעדט צו יענעם בימי צרה, דאס מיינט אויסער כבוד המת, איז דא כבוד החיים."

והשי"ת יאה בעזרתנו שיקיים בנו הפסוק ואתם הדברים בה' אלקיכם חיים כולכם היום, חינכו את הבית החיים על מנת שלא להשתמש בו, על כל צרה "שלא" תבא. ונהיה כלנו בריאים ושלמים לעבודת השי"ת, אנשים נשים וטף, וימלא ה' שנותינו לחיים באריכות ימים ושנים בטוב ובנעימים, יה"ר שיקיים ובלע המות לנצח, ונזכה לגאולה שלימה ולתחיית המתים במהרה בימינו אמן.

על חומותיך ירושלים

בס"ד

בכבוד גדול קבלו אנשי שלומינו את פני ידידינו עוז העסקן הדגול הרה"ח ר' שמואל זאנוויל פויגעל שליט"א רוח החיים דקהלתינו הקדושה בעיה"ק ירושלים לרגל בואו לעירינו לטובת "הקמחה דפסחא" קאמפיין לטובת כוללנו למצוינים ויואל משה דסאטמאר בעיה"ק ירושלים, אשר מיותר כל מילה בנוגע לחשיבות המקום תורה אשר שמה הטוב נודף למרחוק ופירותי מעידין עלי' שבה לומדים קרוב למאה ת"ח מופלגים מיקיירי קרתא ירושלים. וכבר זכתה להוציא מבין כותלי' תלמידי חכמים ומורי הוראה לשם ולתפארת ובשם הנהלת הוועד מבקשים מכל אנ"ש לקבלו בסבר פנים יפות ולהשתתף בעין יפה לטובת הכולל.

כבו נודע בשערים פעולות המפעל "צדקת ארי' לייבוש" שנתייסד לזכר נשמת הקדוש הרה"ג רבי ארי' לייבוש טייטלבוים ז"ל הי"ד, אשר עומד בהנהלת העסקן נמרץ בה"א הידוע הרה"ח רבי יעקב אטיק שליט"א מבית-שמש שמטרתו לבוא לסיוע למנהלי ומלמדי המוסדות הקדושים על טהרת הקודש בעיר בית שמש יצ"ו.

העסקן הנ"ל כבר הספיק בשבוע זו לחלק קיפואנו"ס לכל מנהלי ומלמדי המוסדות, לצורך קניית יין ובשר לחג הפסח כמו שזכרם קודם כל חג. בשבוע הבעל"ט יבקרו הגבאים הי"ו בבתי מדרשינו לקבץ סכומים הגונים לטובת המפעל, ובהם הננו פונים בבקשה לכל אחד ואחד מאנ"ש לבוא לעזרתם במנה יפה להביא שמחת החג בבתי העוסקים במלאכת הקודש בבית שמש יצ"ו.

תלי"ת שציבור גדול מאנ"ש שמעו לקול קריאת הקודש של כ"ק מרן רבינו הגה"ק עט"ר שליט"א בסעודת שושן פורים לבוא לעזרת מוסדותינו הקדושים "מוסדות ייטב לב בארה"ק" ולהשתתף בהמפעל "קמחא דפסחא" שמטרתו לשלם להכלי קודש עוד לפני חג הפסח.

ובזה הננו מבקשים מכל אנ"ש שעדיין לא השתתפו בהמפעל אנא שאו ידכם קודש! באו ותרמו נדבתכם החשובה כדי שיוכל הכלי קודש והמלמדים במסדותינו הקדושים בארה"ק לחגוג את החג בהרחבת הדעת. לעשות רצון צדיק.

בברכת ברוכים הבאים הננו מקבלים פני הני שלוחי דרחמנא של המוסדות הקדושים "ותלדות אברהם יצחק" בעיר בית שמש יצ"ו שבאו לעירינו לטובת המוסדות הקדושים, אשר לצערינו כבר עברה תקופה ארוכה שלא שלמו להכלי קודש והמצב הגשמי של המוסדות והמצב הוא קשה עד מאד.

ובכן בקשתינו שתוהה לכל אנ"ש לחזק ידיים רפות שלא יכרו ברח תחת המשא הכבידה ולהשתתף בסכומים הגונים כדי לשלם למנהלי ומלמדי המוסדות לפני חג הפסח.

הנהלת המפעל "זכרון משה" מכונים כעת לערוך מגובת גדולה לקראת יומא דהילולא קדישא של כ"ק מרן רביה"ק בעל ברך משה ז"ע ביום כ"ו ניסן הבעל"ט שעל שמו זכרו נתייסד המפעל. והנהלת המפעל מבקש מכל אחד ואחד מאנשי שלומינו להשתתף לכל הפחות בהסכום של \$36

ובוודאי יהא לנחת רוח לנשמתו בגנוי מרומים בזה שתלמידיו הקרובים בנים ממשכים ביתר שאת ועוז לחזק המוסדות הקדושים בארה"ק על טהרת הקודש כידוע שכל ימיו בחיים חייתו הקרוב עצמו לטובת המוסדות הקדושים על טהרת הקודש שנוכל לעמוד חזק מול מים הזדונים, ותקוותינו חזקה שכל אחד מאנ"ש ישתתף לכה"פ בסכום הנ"ל וזכותו הגדול יגן עלינו להוושע בכל מידי דמיטב.

לע"נ הרה"ח ר' יצחק אייזיק ב"ר פינחס הלוי ז"ל - ד' ניסן

צמצוני בלכר

בירורי הלכות, נערך ונסדר ע"י מערכת "בית וועד לחכמים" שע"י מבצר הכוללים קרית יואל והיו למראה עינינו של הגה"צ דומ"ץ קרית יואל שליט"א
להערות והארות: 845 662 4936 או ע"י הפקס: 845 781 7213

דיני בדיקת חמץ (א)

א) לפני בדיקת חמץ נוהגין להניח י פתיתי חמץ במקום שימצאם הבדוק, ויש הרבה טעמים למנהג זה, ואין לבטלו שמנהגן של ישראל תורה הוא, וי"א שכוונתו שהמנהג לכבד ולנקות הבית קודם ליל י"ד מכל משהו חמץ יש למנהג זה יסוד מדינאי.
ב) נכון לדקדק שכל פיזור יהי פחות מכוון, אבל ידקדק שבצירוף כל הפיזורים יהי כוונתו.

ג) ידקדק להניח חמץ קשה שלא יתפרר, ומה טוב להניחו בתוך נייר או פלעסטיק בע"ג שלא יתפרר כלל, אבל לא יניחו בתוך זילבע"ר פאפיר שזה גרום שלא ישרף החמץ כהוגן.

ד) יש שנהגו שהבדוק בעצמו מניח הי פתיתי חמץ לפני הבדיקה, אבל מנהג רוב העולם שבני ביתו מטמינים אותו והבדוק מחפש אחריו, ויש להזהיר לבני ביתו שלא יטמינו באופן שיוכל ליאבד אפילו אחד מן הפיזורים.

ה) ויהיו שנייהו רק במקום משומר שהתנוקות לא יוכלו ליגע וגם יהיו לבני ביתו שייכרו היטב כל המקומו שהניחו הפיזורים, ועצה טובה שיצוה לבני ביתו שיכתבו על הנייר כל המקומות שהטמינו שם הפיזורים, שאם לא ימצאו ידעו המקום שהטמינו שם.

ו) ואם אחר הבדיקה רואה שחסר לו אחד מן הפיזורים שאין לו רק ט פיזורים, א"צ להזויר ולבדוק אם לא היה כוונתו בהפיזור הנחטר לו.

ז) קודם שמתחיל לבדוק יש לו להצניע החמץ שרוצה לאכול למחר במקום המשומר מן התנוקות ומן העכברים, דאם יראה מהחמץ ששייר לעצמו שחסר באמצע או לאחר הבדיקה יצטרך להזויר ולבדוק מה שבדק כבר.

=====

א) ונזכיר קצת טעמים הנזכרים בהפוסקים, הרמ"א בס"י תל"ב (ע"ף ב) כ' שהמנהג להניחם כדי שלא יתא ברכתו לבטלה, וטעם ב' כ' החק יעקב בשם שו"ת מהרי" ווייל (סי' קצ"ג) שלא ישכח לבטל למחר משא"כ כשיש לו חמץ לבעור ויזכור שצריך לבטל, וטעם ג' כ' בחק יעקב (סי' תל"ב סק"ד) שנהגו כן מחמת שאם יבדוק זמן מה ולא ימצא כלום יתירש הבודק ויתחיל ולא יבדוק ולא יבדוק היטב לכך מניחין לפניו פתיתין שע"י יתן לבו לבדוק היטב אולי ימצא עוד, וטעם ד' כ' ביד יוסף (סי' תל"ב רכ"ד הוהב סק"ח) דהראשונים הקשו אמאי אין מברכין על בדיקת חמץ רק על ביעור חמץ ותירץ הרא"ש דמיר אחר הבדיקה מצניעין החמץ שנשאר לו ומבערים אותו למחר, וא"כ בזמנינו שהרבה בני"א אין להם עוד חמץ בביתם בי"ג [דביום י"ד קונים פת מהחנות וכדומה] וא"כ אין להם מה להצניע למחר וא"כ אין כאן התחלת הביעור והי' להם לברך על בדיקת חמץ, וע"כ מניחין פתיתים ואותן מצניע למחר ועל עסק זה מברך על "ביעור" חמץ ע"י"ש, וע"כ בהערה ג' טעם על פי דינא.

ומה שנהגין להניח דוקא י פיזורים, הוא ע"פ סוד כמו שכתבו הרבה אחרונים [באה"ט, והגניא בסידור, ומשני' ועוד] דהאר"י כתב דיש בזה סוד גדול [וע"כ בשלי"ה (דף קמ"ט ע"א) וביסוד יוסף (פרק פ"ד) ובקב הישר (פרק פ"ט) ובספ"ק עבודת ישראל (לשכה"ג)].

ב) תניא (סי' תל"ב ע"ף י"א).
ג) כן מברך בשו"ת עמק הלכה (סי' קכ"ח) שבזמנינו אינם מחויבין לבדוק רק שמניחין הפיזורים הובא דבריו כשדי חמד (מערכת חמץ ומצה ס"ה אות מט) ובמשנ"ב (שעה"צ סי' תל"ב ס"ק י"ב) וכעין זה כי המחזיק ברכה (סו"ס תל"ב) בשם מהרי" שפירא.

ד) שו"ת דוע אמת (ח"א סי' מ"ח) הובא דבריו במחזיק ברכה (סי' תל"ב) ושע"ת (סק"ג) וכן הביאו כשדי חמד (שם) מטעם שאם יאבד אחד מהם לא יצטרך לחזור ולבדוק.

ה) כ"כ במנחת פיתים (סי' תל"ב) דאם ליכא כוונת אינו מחויב לבדוק ולבעור לכמה פוסקים. והגה"צ הדומ"ץ שליט"א ציין שבשו"ת מהר"ם שיק (אורח"ס ס"ס שלי"ז) כ' שר"ש ישרף כוונתו כדי לקיים מצות תשביחו ע"י"ש.
ו) מג"א (סי' תל"ב סק"ד), ושאר אחרונים.

ז) ע"י בספר אור לפארו (סו"ס תל"ב) ש"כ שהבדוק יכול להניחם בעצמו כדי לזכור היכן הניחם. וכן נהג רבינו ז"צ (כמש' בהגדה דברי יואל סי' ק"ח, וע"י"ש בהערה ק"ח מש"כ ליישב המנהג), וע"כ בספר משנת יעקב (בהוספות לח"ב סי' תל"ב).

ח) וכן נראה מטעם שכתבנו לעיל (הערה א') בשם החק יעקב וכן נראה משאר אחרונים.
ט) שהרי דעת הרש"ל והט"ו שאין להניח הפיזורים כלל מחשש שמא יאבד אחד מהם, וכ"כ המשנ"ב (סי' ק"ג י"ג) שיש להזהר הרבה שלא יאבד.

י) מג"א (סק"ד).
יא) שו"ת דוע אמת (שם) הרי"ד במחזיק ברכה (סי' תל"ב) ובשע"ת (סק"ג).
יב) בי"ח ומג"א (ס"ס תל"ד), וע"י"ש במג"א דהעולם לא שפיר עבדי שמצניעין רק החמץ שמוצאין בשעת הבדיקה אבל שאר חמץ מוליכין אנה ואנה ע"י"ש.